

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

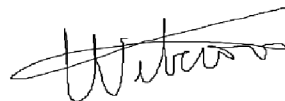
Katedra společenských věd

Bakalářská práce

Veronika Weberová

Vývoj školství v Bohumíně od roku 1848

„Prohlašuji, že jsem tuto práci s názvem Vývoj školství v Bohumíně od roku 1848 vypracovala samostatně s použitím uvedených pramenů a uvedené literatury“.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Witawa', written in a cursive style.

V Olomouci 16.4. 2023

.....

Vlastnoruční podpis

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji Mgr. Pavlu Krákorovi, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce a trpělivost. Děkuji Paní archivářce, která mi pomohla se zorientovat v karvinském archivu. Děkuji Paní Janě Moškořové z gymnázia, mé bývalé učitelce společenských věd, která mě inspirovala k tomuto studiu a dovolila mi nahlédnout také do archivu školy. A v neposlední řadě děkuji mým nejbližším, byli mi oporou po celou dobu studia i při psaní bakalářské práce.

K uctění památky zesnulého Zdeňka Veselého, pedagog, bývalý zastupitel města, kronikář, sportovní činovník. Rodák z karvinské části Doly, žil v Bohumíně déle jak 50 let. Od roku 2001 byl kronikářem města. Založil novodobou tradici velkých běžeckých akcí v Bohumíně, v roce 1999 byl u počátku vysílání bohumínské televize. V roce 2018 získal titul Bohumínský AMOS. Rozhovor s Panem Veselým měl být nejvíce cennou součástí mé bakalářské práce, bohužel k tomuto rozhovoru nestihlo dojít. Zemřel v prosinci roku 2022.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá vývojem a historií školství v obci Bohumín od roku 1848 až po současnost. Věnováno je zde i několik kapitol vývoji školství v České republice obecně, k ucelení tématu. V práci se rozebírá stručný vývoj města i pár osobností, které se zapsaly do dějin Bohumína z hlediska vývoje obce i školství. Neopomenut nezůstal ani Jan Amos Komenský, jehož práce je nedílnou součástí nynějšího vzdělávacího systému.

KLÍČOVÁ SLOVA

Školství, vývoj, Bohumín, gymnázium, škola, vzdělání, vzdělávací systém

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the development and history of education in Bohumín from 1848 to the present. Several chapters are also devoted to the development of education in the Czech Republic in general, to complete the topic. The thesis discusses a brief development of the town and a few personalities who have made their mark in the history of Bohumín in terms of the development of the municipality and education. Jan Amos Komenský, whose work is an integral part of the current educational system, has not been forgotten.

KEY WORD

Education, development, Bohumín, gymnasium, school, education, education system

OBSAH

ÚVOD	7
1 VÝVOJ ŠKOLSTVÍ STRUČNĚ	8
1.1 Školství po roce 1848	8
1.2 Vývoj školství v Těšínském Slezsku do roku 1910.....	10
1.3 Meziválečné období v Těšínském Slezsku.....	11
2 JAN AMOS KOMENSKÝ VŠEOBECNÝ KONCEPT ŠKOLSTVÍ	12
3 HISTORIE OBCE BOHUMÍN	13
4 VÝVOJ ŠKOLSTVÍ V BOHUMÍNĚ	15
4.1 Vývoj školství v Moravskoslezském kraji.....	17
4.2 Vznik Gymnázia Františka Živného.....	18
4.3 Bohumínská klášterní škola.....	19
4.4 Masarykova škola.....	20
4.5 Významné osobnosti, které přispěly k vývoji školství v Bohumíně	20
4.6 Vliv vývoje školství na společnost v Bohumíně	22
4.7 Ekonomický faktor ve vývoji školství.....	23
5 ŠKOLSTVÍ V BOHUMÍNĚ PO ROCE 1989.....	24
5.1 Odborné školy v Bohumíně.....	24
5.2 Gymnázium	25
5.3 Základní školy	26
5.3.1 Masarykova základní škola	26
5.3.2 Základní škola Bohumín na tř. Dr. E. Beneše	26
5.3.2 Tabulka počtu žáků na základních školách studujících v Bohumíně za rok 2022.....	27
6 JAZYKOVÁ STRUKTURA VZDĚLÁVÁNÍ DO ROKU 1989	28
6.1 Jazyková struktura od roku 1989.....	28
7 ZAJÍMAVOSTI Z MĚSTA BOHUMÍN.....	30
ZÁVĚR.....	31
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ.....	32
PŘÍLOHY.....	34

ÚVOD

Tato bakalářská práce je zaměřena na vývoj školství. Konkrétně zamíříme do mého rodného města Bohumín, které svou půvabnou a květnatou historií zastíní jiná mnohem lidnatější města. Cílem bakalářské práce je popsat vývoj školství v mé rodné obci.

Práce je rozdělena do sedmi kapitol, které jsou dále děleny na další podkapitoly. V těchto kapitolách se rozebírá stručný vývoj školství od počátku dějin lidské civilizace. Poté je podrobněji prozkoumáno školství v určitých historických obdobích. V první kapitole je uvedeno mimo jiné i vývoj školství v Těšínském Slezsku, jelikož Bohumín spadá v rámci školství z velké části do této oblasti.

Je důležité zmínit v této práci Jana Amose Komenského a jeho všeobecný koncept školství, jeho poznatky a postoje se dochovaly do dnešních let a je inspirací pro nespočet pedagogů.

Historii Bohumína je popsána v následující kapitole, kde vyzdvihují rozmanitost a vývoj obce. Bohumín vznikl jako malá osada na hranici s Polskem. Časem však nabyl své důležitosti. Stal se z něj nepostradatelný železniční uzel mezi západní a východní Evropou. Vybuďoval se tedy Nový Bohumín, jelikož farář odmítl výstavbu železnice v původním centru ve Starém Bohumíně, kde se také nachází můj rodný domov.

Vývoj školství v Bohumíně je popsán od počátku vybudování první školy v této obci. Poté konkrétněji rozebírám, jak jednotlivé školy vznikly.

Nedílnou součástí práce je i, jak vypadá školství v Bohumíně dnes. Často byly školy nuceny měnit názvy. Vyjmenovány jsou zde školy mnoha typů a zaměření, nachází se zde i tabulka žáků na základních školách studujících v Bohumíně za rok 2022, pro představu, kolik dětí momentálně studuje v Bohumíně v těchto institucích.

Práce se zabývá také jazykovou strukturou v Bohumíně, jelikož vyučovací jazyk na školách se od roku 1848 velmi proměňoval.

Před závěrem jsou vypsány pro doplnění tématu zajímavosti z města Bohumín.

1 VÝVOJ ŠKOLSTVÍ STRUČNĚ

Vývoj školství hrál v dějinách lidské civilizace zásadní roli. Od starověku až po současnost sloužily školy jako prostředek předávání znalostí, dovedností a hodnot z jedné generace na druhou. V průběhu času se školy vyvíjely v reakci na měnící se sociální, politické a ekonomické podmínky a odrážely potřeby a aspirace společností, v nichž existovaly.

V mnoha ranných civilizacích byly školy vyhrazeny především elitám, které se vzdělávaly ve čtení, psaní a matematice jako prostředku k upevnění a udržení své moci. Jak se však společnosti stávaly složitějšími a rozmanitějšími, školy začaly sloužit širšímu okruhu studentů. Například ve starověkém Řecku byly školy zřízeny za účelem vzdělávání občanů v umění rétoriky, filozofie a demokracie. Podobně ve starověké Číně vznikaly školy pro vzdělávání úředníků v konfuciánské klasice a pro zajištění kontinuity císařského systému.

Ve středověku školy nadále sloužily především elitám a univerzity vznikaly jako centra vzdělanosti pro šlechtu a duchovenstvo. V období renesance a osvícenství se rozšířil přístup ke vzdělání, šířily se humanistické a vědecké myšlenky a vznikaly nové formy poznání. Průmyslová revoluce a vznik moderního národního státu vedly k rozvoji systémů povinného vzdělávání, jejichž cílem bylo poskytnout všem občanům základní gramotnost a matematické dovednosti.

Ve 20. století se školy dále vyvíjely v reakci na měnící se sociální, politické a ekonomické podmínky. Zavedení masových vzdělávacích systémů, technologický pokrok a rostoucí rozmanitost společnosti vedly ke vzniku nových forem vzdělávání, včetně odborného vzdělávání, dálkového vzdělávání a celoživotního učení. Školy dnes i nadále hrají klíčovou roli při utváření znalostí, dovedností a hodnot budoucích generací, stejně jako při podpoře sociální mobility, hospodářského růstu a demokratické účasti.

1.1 Školství po roce 1848

Rok 1848 byl v dějinách Česka přelomový. Znamenal začátek nové éry politických a sociálních reforem, které měly zásadní dopad na vzdělávací systém země. Před rokem 1848 bylo školství v českých zemích do značné míry pod kontrolou katolické církve. Existovalo sice

několik protestantských škol, ale bylo jich málo. K první velké reformě vzdělávacího systému došlo v roce 1848, kdy rakouský císař František Josef I. vydal dekret, kterým byla v Praze zřízena první univerzita, kde se vyučovalo česky. Jednalo se o významný milník, neboť poskytl tolik potřebnou platformu pro rozvoj českého školství a kultury.¹

Po zřízení univerzity v Česku následovala řada reforem, jejichž cílem bylo rozšířit působnost vzdělání v českých zemích. V roce 1854 byl přijat zákon, který zavedl povinné základní vzdělání pro všechny děti ve věku od 6 do 12 let. To byl velký průlom, neboť zajistil, že i nejchudší děti v zemi budou mít přístup k základnímu vzdělání.

K další významné reformě došlo v roce 1868, kdy byl přijat zákon, který v českých zemích zavedl celostátní vzdělávací systém. Tento systém zahrnoval síť základních škol, středních škol a odborných učilišť. Systém byl navržen tak, aby byl přístupný všem dětem bez ohledu na jejich sociální a ekonomické zázemí.²

Reformy školství na konci 19. století byly vedeny snahou o podporu české kultury a jazyka. Čeští nacionalisté viděli ve vzdělání způsob, jak posílit svou identitu a čelit dominantní německé kultuře, která v českých zemích dlouho převládala. Reformy tohoto období se proto vyznačovaly silným důrazem na český jazyk a kulturu.

Na počátku 20. století došlo k dalšímu rozvoji českého školství. V roce 1918 vznikla Československá republika, což přineslo významné změny ve vzdělávacím systému. Nově vzniklá republika usilovala o vybudování moderní, demokratické společnosti a vzdělávání hrálo v této vizi klíčovou roli. Vzdělávací systém byl reorganizován s cílem poskytnout komplexnější a modernější učební osnovy.³

V meziválečném období vznikla v Československu řada nových škol a vzdělávacích institucí. Byla to doba velkých experimentů a inovací ve vzdělávacím systému.

Zaváděly se nové pedagogické přístupy a rostl důraz na praktické vzdělávání a odbornou přípravu.

V období komunistické vlády v Československu (1948-1989) došlo k zásadním změnám ve vzdělávacím systému. Komunisté kladli velký důraz na ideologickou výchovu a snažili

¹ Horák, Záboj. *Církev a české školství*. Grada Publishing as, 2011.

² FAIMONOVÁ, Abby: *Dějiny školství rakouského, Po roce 1848, díl II. Kutná Hora 1908-09*.

³ KŮSOVÁ, P. (2013). *Školství v době I. Československé republiky*.

se z mladých lidí vychovat loajální komunistické občany. Učební osnovy byly silně ovlivněny marxistickou ideologií a velký důraz byl kladen na odborné vzdělávání.

Po pádu komunistického režimu v roce 1989 prošel český vzdělávací systém významnou reformou. Důraz na ideologické vzdělávání byl nahrazen důrazem na demokratické hodnoty a kritické myšlení. Vzdělávací systém byl restrukturalizován tak, aby poskytoval jednotlivým školám větší autonomii, a byl znovu kladen důraz na význam výuky cizích západních jazyků (angličtina, francouzština, němčina).

Lze říci, že vývoj školství v České republice po roce 1848 byl poznamenán řadou významných reforem a inovací. Vzdělávací systém se vyvinul ze systému kontrolovaného katolickou církví v moderní demokratický systém, který poskytuje komplexní vzdělání všem dětem. Navzdory mnoha výzvám, kterým čelil, zůstal český vzdělávací systém oddaný ideálům demokracie, rovnosti a příležitosti pro všechny.⁴

1.2 Vývoj školství v Těšínském Slezsku do roku 1910

Těšínské Slezsko, které se nachází na hranicích mezi Polskem a Českem, rozpínající se až na území Bohumína, má bohatou historii polského školství sahající až do 19. století. V tomto období byl region součástí Rakouska-Uherska, což znamenalo, že polské školství podléhalo přísným předpisům a omezením.

Navzdory těmto omezením byli polští pedagogové v regionu odhodláni propagovat polský jazyk a kulturu. První polská škola na Těšínském Slezsku byla založena v roce 1829 ve městě Jabłonków. Po této škole následovalo několik dalších v regionu, včetně polského gymnázia (střední školy) v Cieszyně v roce 1871. Zakládání polských škol na Těšínském Slezsku se neobešlo bez problémů. Rakousko-uherské úřady se často stavěly negativně k propagaci polské kultury a jazyka, polské školy podléhaly přísným předpisům a kontrolám. Polští pedagogové byli také často v rozporu se svými českými kolegy, kteří ve stejném regionu propagovali český jazyk a kulturu. Navzdory těmto problémům se polskému školství na Těšínském Slezsku dařilo i na počátku 20. století. Do roku 1910 existovalo v regionu více než 200 polských škol, včetně základních, středních a odborných. Tyto školy navštěvovaly tisíce polských žáků, kteří se učili ve svém rodném jazyce a dostávalo se jim komplexního vzdělání s důrazem na polskou kulturu a historii. Kromě formálního vzdělávání hrály

⁴ SOMR, Miroslav a kol.: *Dějiny školství a pedagogiky*. Praha 1987.

v 19. a na počátku 20. století důležitou roli při propagaci polského jazyka na Těšínském Slezsku také polské kulturní instituce. Patřily k nim knihovny, divadla a muzea, které Polákům v regionu poskytovaly příležitost navázat kontakt se svým dědictvím a vyjádřit svou národní identitu.

Celkově se polské školství na Těšínském Slezsku v 19. a na počátku 20. století vyznačovalo silným odhodláním propagovat polský jazyk a kulturu, a to navzdory výzvám ze strany rakousko-uherských úřadů a českých vzdělanců v regionu. Zakládání polských škol a kulturních institucí pomohlo vytvořit živou polskou komunitu na Těšínském Slezsku, která se rozvíjela po celé 20. století.⁵

1.3 Meziválečné období v Těšínském Slezsku

Meziválečné období mezi koncem první a začátkem druhé světové války bylo pro školství na Těšínsku, v regionu na hranicích Polska a Československa, obdobím významných změn a rozvoje. Region byl v roce 1920 na základě Versailleské smlouvy rozdělen mezi Polsko a Československo a obě země v něm zavedly vlastní vzdělávací systémy.

Polské školství na Těšínsku se v meziválečném období vyznačovalo silným důrazem na polský jazyk a kulturu. V celém regionu byly zřízeny polské školy. Učební osnovy byly koncipovány tak, aby podporovaly polskou identitu a vlastenectví, a zahrnovaly předměty polské literatury, historie a zeměpisu. Kromě základních a středních škol zřídila polská vláda v meziválečném období na Těšínsku také několik vysokých škol. Patřila k nim Slezská univerzita v Katovicích, která měla pobočku ve městě Těšín, a Státní škola výtvarných umění v Zakopaném. Tyto instituce přispěly k tomu, že se Těšínsko stalo centrem intelektuálního a kulturního života v Polsku. České školství na Těšínsku se v meziválečném období rovněž vyznačovalo silným důrazem na jazyk a kulturu. Přes silný důraz na národní identitu a kulturu v polském i českém školství na Těšínsku v meziválečném období existovaly také snahy o podporu tolerance a porozumění mezi oběma komunitami. V některých oblastech byly zřízeny dvojjazyčné školy, kde se vyučovalo polsky i česky, a existovaly také snahy o podporu kulturní výměny a spolupráce mezi polskými a českými pedagogy.⁶

⁵ VALENTA, Jaroslav a kol.: *Nástin dějin Těšínska. Ostrava-Praha 1992.*

⁶ KADŁUBIEC, Karol Daniel a kol.: *Polská národní menšina na Těšínsku v České republice. Ostrava 1997.*

2 JAN AMOS KOMENSKÝ VŠEOBECNÝ KONCEPT ŠKOLSTVÍ

Jan Amos Komenský byl český filozof, teolog a pedagog, který žil v letech 1592 až 1670. Je všeobecně považován za jednoho z nejvýznamnějších pedagogických teoretiků v dějinách a jeho myšlenky o vzdělávání ovlivnily pedagogy na celém světě. Komenský se narodil na Moravě. Jeho raný život byl poznamenán tragédií, neboť jeho rodiče a několik sourozenců zemřeli, když byl ještě malý. Navzdory těmto těžkostem byl Komenský vynikajícím studentem a pokračoval ve studiu na několika univerzitách po celé Evropě.

Ve dvacátých letech 16. století se Komenský zapojil do činnosti Moravských bratří, protestantské denominace, která kladla důraz na vzdělání a misijní činnost. V této době začal rozvíjet své myšlenky o vzdělávání a v roce 1632 vydal své nejslavnější dílo "Velká didaktika". V této knize nastínil ucelený systém vzdělávání, který zdůrazňoval význam širokého humanistického učebního plánu a aktivního, zážitkového učení. Jednou z Komenského nejrevolučnějších myšlenek bylo jeho přesvědčení, že vzdělání by mělo být dostupné všem dětem bez ohledu na jejich sociální postavení nebo původ. Prosazoval také, aby se ve výuce používaly spíše lidové jazyky než latina, která byla v té době dominantním jazykem vzdělávání.

Komenského představy o vzdělávání byly hluboce ovlivněny jeho křesťanskou vírou a věřil, že vzdělání je nezbytné pro rozvoj osobností, které mohou žít ctnostným životem a přispívat k obecnému blahu. Věřil také, že vzdělávání by mělo být založeno spíše na pozorování a zkušenostech než na abstraktní teorii a že děti by se měly učit svým vlastním tempem, než aby byly nuceny dodržovat přísné osnovy. Kromě práce v oblasti vzdělávání byl Komenský také plodným spisovatelem a teologem. Psal rozsáhlá díla o širokém spektru témat, včetně historie, politiky a filozofie. Byl vášnivým zastáncem míru a smíření a věřil, že vzdělání je nezbytné pro vytvoření harmoničtější a spravedlivější společnosti. Jan Amos Komenský byl vizionářský myslitel a pedagog, jehož myšlenky měly trvalý dopad na vzdělávání po celém světě. Jeho přesvědčení o důležitosti širokých humanistických osnov, přístupného vzdělávání a aktivního, prožitkového učení pomohlo utvářet moderní vyučovací metody a jeho odhodlání k míru a usmíření slouží jako inspirace pro nás všechny.⁷

⁷ Comenius, J. A., Beranová, M., & Ryba, B. (1970). *Jan Amos Komenský. The School of Infancy: An Essay on the Education of Youth, during their First Six Years* (London, 1633), 15-16.

3 HISTORIE OBCE BOHUMÍN

Bohumín je město v Moravskoslezském kraji v České republice, nedaleko hranic s Polskem. Má přibližně 22 000 obyvatel a rozkládá se na ploše 19,14 km².

Město má dlouhou historii, doklady o lidském osídlení sahají až do roku 1268. V průběhu staletí byl Bohumín pod vládou různých státních útvarů, včetně Koruny české, Habsburské monarchie, Rakouského císařství a Československé republiky.

Již od svého vzniku byl Bohumín strategicky důležitým městem, což platí dodnes. V 12. století se nacházel na křižovatce obchodních cest, které vedly z Moravy do Krakova a z Uher přes Těšín a dále k Baltu. Město se rozvíjelo díky frekventovanému místu a přechodu přes řeku. V té době byl postaven most, který však byl několikrát zničen při povodních. Rostoucí cestovní ruch přitahoval nové osadníky, a tak se osada Bogun za vlády krále Přemysla Otakara II. stala velkou vesnicí. Město mělo finanční výhody (vybírání mýtného od pocestných) a strategickou výhodu díky své poloze na hranicích.

První písemná zmínka o městě pochází z formulářové sbírky královny Kunhuty. Zeměpisné informace v textu odpovídají skutečnosti, a tak lze Bohumín ztotožnit s tehdejšími Bogunem. Přesné datum vzniku není známo, ale osídlená osada zde existovala již dříve. Jméno naznačuje, že šlo o slovanské sídlo.

Bohumín prošel v průběhu své historie několika změnami názvu. Původní název města byl Bogun. Tento název se objevuje v historických pramenech a pochází z období jeho založení. Po skončení druhé světové války a osvobození města bylo vráceno jméno Bohumín. Tedy od roku 1945 se nazývá Bohumín a toto jméno se udrželo až do současnosti.

Jednou z nejvýznamnějších událostí v historii Bohumína byla výstavba železniční trati Vídeň-Krakov v polovině 19. století. Tato železniční trať spojila Bohumín s velkými městy v celém regionu a pomohla vytvořit z města důležitý dopravní uzel. Díky tomu vzniklo v Bohumíně mnoho továren a podniků a město zažilo období rychlého průmyslového růstu (obrázek 1).

Během druhé světové války byl Bohumín okupován nacistickým Německem a mnoho jeho obyvatel bylo nuceno pracovat v pracovních táborech nebo bylo válkou jinak postiženo. Těšínsko bylo obsazeno nacistickým Německem a Bohumín byl začleněn do tzv. Sudetského

pohraničí. Po válce byli Němci odsunuti a město bylo znovu osídleno českým obyvatelstvem. Poté se stal Bohumín součástí Československa a prošel obdobím obnovy a rozvoje.

V období komunismu, které trvalo od roku 1948 do roku 1989, byl Bohumín centrem těžkého průmyslu a výroby. Ve městě se nacházelo několik velkých továren, včetně ocelárny a chemického závodu, které poskytovaly zaměstnání tisícům obyvatel.

Po pádu komunismu v roce 1989 prošel Bohumín obdobím ekonomické a sociální transformace. Mnoho městských továren bylo uzavřeno a místní ekonomika se přeorientovala na služby a obchod. Dnes je Bohumín moderní, rozmanité město s bohatým kulturním dědictvím a živou komunitou obyvatel. Ve městě se nachází mnoho historických památek a kulturních institucí a je známé svou přátelskou atmosférou a vysokou kvalitou života.

Dnes je Bohumín prosperujícím městem. Jeho poloha v blízkosti hranic s Polskem přispěla k tomu, že se stal důležitým dopravním uzlem, městem prochází dálnice D1 a železnice. To přispělo k rozvoji nejrůznějších průmyslových odvětví, včetně výroby, logistiky a služeb. Kromě hospodářského významu se v Bohumíně nachází také několik kulturních a historických památek, včetně kostela Nanebevzetí Panny Marie (obrázek 2), Muzea Těšínského Slezska. Ve městě je také živá umělecká a zábavní scéna, během roku se zde koná řada festivalů a akcí.

Bohumín je dynamické a rozmanité město s bohatou historií a slibnou budoucností. Jeho strategická poloha, silná ekonomika a kulturní dědictví z něj činí významné centrum obchodu, průmyslu a kultury v Moravskoslezském kraji České republiky.⁸

Po pádu komunistického režimu v roce 1989 a následném politickém a ekonomickém otevření se Bohumín začal transformovat z průmyslového města na moderní obchodní a kulturní centrum.

Současný počet obyvatel podle posledního sčítání lidu v roce 2021 žije v Bohumíně přibližně 21 000 obyvatel.

⁸ ČEPELÁK, B., GROBELNÝ, A. *Bohumín: Studie a materiály k dějinám a výstavbě města*. Ostrava: Profil, 1976. 589 s

4 VÝVOJ ŠKOLSTVÍ V BOHUMÍNĚ

Historie školství v Bohumíně sahá až do středověku, i když o prvních vzdělávacích institucích ve městě je známo jen málo. Moderní vzdělávací instituce se v Bohumíně začaly formovat až v 19. století.

V roce 1848 zavedla rakouská vláda řadu vzdělávacích reforem, jejichž cílem byla modernizace systému v celé říši. V rámci těchto reforem byly v Bohumíně a dalších městech a obcích v regionu zřízeny základní školy. Tyto školy poskytovaly základní vzdělání v oblasti čtení, psaní a počítání dětem ze všech sociálních vrstev.

První škola v Bohumíně byla založena v 17. století a do 19. století bylo ve městě několik škol, které nabízely dětem základní vzdělání. K významným reformám vzdělávacího systému v Bohumíně však došlo až ve 20. století.

Na počátku 20. století došlo ve městě k rychlému rozvoji vzdělávacího systému, kdy byly zakládány nové školy a vzdělávací instituce. V roce 1921 byla v Bohumíně postavena nová školní budova, která se stala sídlem místního gymnázia, tedy typu střední školy připravující studenty na vysokoškolské studium.

V meziválečném období se v Bohumíně začalo prosazovat také odborné školství. V roce 1922 byla založena bohumínská technická škola, která poskytovala odborné vzdělání v oborech jako strojírenství, kovovýroba a stavebnictví.

Školy v období 2. sv. války byli často silně ovlivněny konfliktem a mohou čelit mnoha výzám, pokud jde o zachování jejich vzdělávacího poslání a zajištění bezpečného a stabilního prostředí pro studenty a zaměstnance.

V případě Bohumína bylo město během druhé světové války obsazeno německými vojsky a stalo se součástí německé říšské župy Sudety. V důsledku toho byl ve školách zakázán český jazyk a mnoho českých učitelů a studentů bylo nuceno odejít, aby se vyhnulo perzekvování.

Kromě jazykové politiky se bohumínské školy během války potýkaly také s nedostatkem prostředků a personálu. Mnoho učitelů bylo odvedeno do armády nebo bylo nuceno pracovat v jiných zaměstnáních, takže školy byly personálně poddimenzované a jen s obtížemi zajišťovaly kvalitní výuku.

Navzdory těmto problémům některé školy v Bohumíně fungovaly i během války, často za obtížných podmínek. Například Gymnázium Františka Živného mohlo pokračovat ve výuce češtiny až do roku 1943, kdy bylo německými úřady uzavřeno. Ostatní školy ve městě, včetně odborných a živnostenských, fungovaly i nadále pod německou kontrolou.

Po válce došlo v bohumínském školství k výrazným změnám, kdy byla znovu zavedena čeština jako hlavní vyučovací jazyk a vznikly nové školy a vzdělávací programy. Výzvy, kterým školy čelily v době války, ukazují odolnost pedagogů a studentů tváří v tvář nepřízni osudu a také význam vzdělání jako základního aspektu společnosti i v době krize.

Výraznými změnami prošlo bohumínské školství v období komunistického režimu. Komunistická vláda zavedla nové učební osnovy a centralizovaný vzdělávací systém, který kladl důraz na marxistickou ideologii a poslušnost vůči státu. Školy musely povinně vyučovat předměty o marxistické teorii a socialistických dějinách a učební osnovy byly navrženy tak, aby propagovaly komunistické hodnoty. Soukromé a církevní školy byly zrušeny a vzdělávací systém se dostal pod přísnou státní kontrolu.

Navzdory tlaku na přizpůsobení se komunistické ideologii mnoho škol v Bohumíně nadále podporovalo kritické myšlení a demokratické hodnoty.

Po pádu komunistického režimu v roce 1989 byly Městské školy restrukturalizovány tak, aby poskytovaly jednotlivým školám větší autonomii, a znovu se začal klást důraz na význam výuky cizích jazyků. Vzdělávací systém v Bohumíně se opět reformoval. Soukromým a církevním školám byla opět povolena činnost a učební osnovy byly rozšířeny o širší škálu předmětů a přístupů. Dnes má Bohumín vzdělávací instituce, včetně základních škol, středních škol, odborných škol, které slouží studentům z různých prostředí a s různými zájmy.

Bohumín má bohatou historii vzdělávání, která se vyznačuje řadou významných reforem a inovací. Navzdory mnoha výzvám, kterým v průběhu let čelil. A sehrál důležitou roli při utváření intelektuálního a kulturního života regionu, připravující mladé lidi na výzvy budoucnosti.

4.1 Vývoj školství v Moravskoslezském kraji

Moravskoslezský kraj v České republice má bohatou historii vzdělávání, jejíž kořeny sahají až do středověku. K významným reformám vzdělávacího systému v tomto regionu však došlo až v 19. století.

V roce 1848 vydal rakouský císař František Josef I. dekret, kterým byla v Praze zřízena první Česko jazyčná univerzita. Jednalo se o významný mezník, neboť poskytl platformu pro rozvoj vzdělanosti a kultury v celých českých zemích, včetně Moravskoslezského kraje.

Po zřízení Česko jazyčné univerzity následovala rychle řada reforem, jejichž cílem bylo rozšířit dosah vzdělání v regionu.

V Moravskoslezském kraji byl tento systém vzdělávání přijat a rozšířen. V regionu působila řada renomovaných škol.

Na počátku 20. století, po vzniku Československé republiky, vláda výrazně investovala do školství, což vedlo k rozšíření středních škol a vzniku nových v Moravskoslezském kraji. Tento rozvoj však přerušila druhá světová válka, během níž bylo mnoho škol poškozeno nebo zničeno.

V období komunismu (1948-1989) byl vzdělávací systém v Moravskoslezském kraji silně ovlivněn marxistickou ideologií. Po pádu komunismu se školám navrátila jejich původní síla.

Vzdělávací systém v Moravskoslezském kraji je dnes velmi rozvinutý a nabízí širokou škálu vzdělávacích možností, nachází se zde řada známých škol, např.:

Janáčkova akademie múzických umění (JAMU) - veřejná vysoká škola se zaměřením na hudbu a scénická umění se sídlem v Brně.

Ostravská univerzita - Veřejná vysoká škola v Ostravě, která nabízí širokou škálu oborů v různých oblastech.

Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava - Veřejná vysoká škola se specializací na strojírenství a průmyslové technologie, sídlící v Ostravě.

Slezská univerzita v Opavě - Veřejná vysoká škola nabízející širokou škálu oborů včetně práva, ekonomie, humanitních a společenských věd.

Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická - Odborná škola v Ostravě, která se specializuje na strojírenství a elektrotechniku.

Základní umělecká škola Frýdek-Místek - Hudební a umělecká škola ve Frýdku-Místku, která nabízí různé obory pro studenty všech věkových kategorií.

Ostravská konzervatoř - Konzervatoř v Ostravě, která nabízí specializované vzdělání v oblasti hudby, tance a divadla.

To je jen několik příkladů z mnoha vynikajících škol a univerzit, které se nacházejí v Moravskoslezském kraji.

4.2 Vznik Gymnázia Františka Živného

Gymnázium Františka Živného, je prestižní škola v České republice. Škola se nachází ve městě Bohumín v Moravskoslezském kraji a má bohatou více než stoletou historii.

Škola byla založena v roce 1921 jako státní gymnázium, tedy typ střední školy, která připravuje studenty na vysokoškolské studium. Své jméno nese po Františku Živném, významném českém politikovi a spisovateli, který byl velkým zastáncem vzdělanosti a kulturního rozvoje.

První roky existence školy byly ve znamení rychlého růstu a rozšiřování. Škola si rychle získala pověst špičkové akademické školy a přitahovala studenty z celého regionu. Učební osnovy byly založeny na klasickém modelu vzdělávání se silným důrazem na jazyky, literaturu a humanitní vědy. V meziválečném období se škole dařilo i přes obtížné hospodářské a politické podmínky té doby. Učební plán byl rozšířen o nové předměty, jako je matematika a přírodní vědy, a škola si získala pověst školy s přísnými studijními standardy.

Historii školy však přerušila druhá světová válka, během níž ji nacistické úřady uzavřely. Po válce byla škola znovu otevřena jako státní instituce a pokračovala ve svém poslání poskytovat kvalitní vzdělání studentům v regionu.

V poválečných letech prošla škola několika důležitými reformami a inovacemi. V 60. letech 20. století byla restrukturalizována na specializovanou jazykovou školu a začala nabízet kurzy

angličtiny, francouzštiny, němčiny a ruštiny. To přispělo k tomu, že se škola stala centrem jazykového vzdělávání v regionu.

V 90. letech 20. století, po pádu komunismu, prošla škola dalším obdobím reformem, kdy se přizpůsobovala nové realitě volnotržního hospodářství a rozmanitější společnosti. Učební osnovy byly modernizovány a byly zavedeny nové předměty, například informatika a obchodní studia. Škola také navázala partnerství s univerzitami a vysokými školami, což pomohlo rozšířit její akademickou nabídku a posílit její pověst.

Dnes je Gymnázium Františka Živného nadále jednou z předních škol v České republice. Je známé svými vysokými akademickými standardy, inovativními výukovými metodami a snahou o vynikající úroveň vzdělávání. Jeho absolventi se úspěšně uplatnili v celé řadě oborů, včetně akademické sféry, obchodu a státní správy, a významně přispěli ke kulturnímu a intelektuálnímu životu země.⁹

4.3 Bohumínská klášterní škola

Bohumínská klášterní škola je historická vzdělávací instituce, která se nachází na pomezí Slezské Ostravy a Bohumína. Škola byla založena koncem 19. století řádem svatého Augustina, který v Bohumíně založil klášter v roce 1880.

Zpočátku byla bohumínská klášterní škola malou základní školou, která sloužila místní komunitě. Jak se však škola rozrůstala a získávala na věhlasu, začala nabízet i středoškolské vzdělání. V roce 1905 byla škola rakousko-uherskými úřady oficiálně uznána jako gymnázium neboli střední škola. Učební plán bohumínské klášterní školy kladl důraz na klasické jazyky a humanitní vědy, jak bylo pro gymnázia té doby typické. Studenti se museli učit latinu, řečtinu a němčinu a řadu dalších předmětů včetně historie, literatury, matematiky a přírodních věd.

Bohumínská klášterní škola si rychle získala pověst jednoho z nejlepších gymnázií v regionu. Její studenti dosahovali u zkoušek excelentních výsledků a mnozí z nich pokračovali ve studiu na prestižních univerzitách po celé Evropě.

Bohumínská klášterní škola fungovala až do vypuknutí druhé světové války, kdy byl řád svatého Augustina nucen Bohumín opustit kvůli nacistické okupaci. Po válce byla škola znovu

⁹ Gymnázium Františka Živného v Bohumíně: Z historie Gymnázia Františka Živného [online]. 2012. Dostupné z: <https://www.gym-bohumin.cz/cz/o-gymnaziu/historie-skoly/>

otevřena za komunistické vlády, ale její učební plán byl výrazně pozměněn, aby odpovídal marxistické ideologii.

Dnes je bohumínská klášterní škola veřejným gymnáziem, které nadále nabízí kvalitní vzdělání studentům v regionu. Přestože se její učební osnovy v průběhu let měnily v závislosti na měnících se vzdělávacích trendech a politických režimech, škola zůstává svědectvím trvalého odkazu řádu svatého Augustina a jeho závazku ke vzdělání a vzdělanosti.

4.4 Masarykova škola

V roce 1860 vzniká nová škola u nádraží v Bohumíně. Vyučujícím jazykem je čeština a němčina, ale na nátlak zřizovatele se škola přeorientuje na školu polsko-německou a v roce 1883 pouze německou. Tehdy měli otevřené pouze dvě třídy. Značný vývoj nastává až po vzniku Československé republiky. Již v roce 1919 má škola dvojnásobně více tříd. Škola následně expanduje do Šunychlu. Později tyto instituce fungují samostatně. Škola byla dále rozšířena o novou budovu dále od nádraží, jejíž kapacita byla zanedlouho také naplněna. Z tohoto důvodu zřizovali třídy i v suterénu, aby zajistili dostatek tříd. Škola dostala čestný titul „Masarykova škola“ v roce 1930.

Tato instituce byla v roce 1938 zrušena a spousta učitelů tak přišla o zaměstnání. Během války byla budova bombardována a zčásti se zřítla. Na opravy došlo až po roce 1950. V následujících letech získala škola novou moderní tvář. Postupem času se začaly připojovat i další instituce pod křídla Masarykovy školy. Byla připojena mateřská škola a základní škola ve Starém Bohumíně.¹⁰

4.5 Významné osobnosti, které přispěly k vývoji školství v Bohumíně

O vývoji města nerozhodují pouze události, rozhodují hlavně lidé, kteří zde žijí. Mnoho z nich si uznání zaslouží, i když zde nepobývali dlouho. A naopak stejné uznání dáváme těm, pro které se stal Bohumín jak kolébkou, tak hrobkou. Spousta občanů, jakkoliv spjatých s Bohumínem, již ani nelze dohledat. Zmíním tedy osobnosti, které se zásadně podíleli na vývoji školství a rozvoji Bohumína.

¹⁰ LEDVOŇ, Josef. *Mzsb: historie školy*

První významnou osobností je Josef Blokscha. Blokscha se narodil roku 1892 v Bohumíně, kde započal své studium. Poté započal další vzdělávání na gymnáziu v Těšíně, kde úspěšně odmaturoval. Na doporučení byl posléze přijat na Papežskou gregoriánskou univerzitu v Římě. Univerzitou v Římě, to ale neskončilo, zapsal se na studium teologie v Innsbrucku a zde přijal kněžské svěcení. Vrátil se do Těšína, kde sloužil na mších v jezuitském kostele. Po získání doktorátu z teologie se stal osobním kaplanem a také kooperátorem starobohumínské farnosti. Je pochován na hřbitově ve Starém Bohumíně.

Další významnou osobností, kterou je potřeba zmínit je Franz Dostal. Dostal se narodil roku 1843 v Heřmanicích. Jeho první umístěnka do školy přišla z Generálního vikariátu v Těšíně, byla to nádražní škola v Šunychlu. V roce 1872 obdržel místo vrchního učitele na obecné škole. Mezitím se přestěhoval do Starého Bohumína. Věnoval se také komunální politice a získávání duchovních artefaktů, které měli vztah k naší regionální historii. Založil fond na vytvoření městské knihovny a muzea, což byl tehdy pro Bohumín velký cíl. Jeho největším dílem byla kniha psána německy *Geschichte der Herrschaft und der Stadt Oderberg samt Umgebung*¹¹.

Nesmíme samozřejmě zapomenout na nejvýznamnější osobnost ve vývoji školství v Bohumíně Františka Živného, po němž se pojmenovalo zdejší gymnázium. Živný se narodil v roce 1902, byl to učitel fyziky a matematiky a také ředitel gymnázia, které se podle něj následně pojmenovalo. Absolvoval učitelský obor matematicko-fyzický na Univerzitě Karlově, v Praze nastoupil do svého prvního zaměstnání. Přičemž v roce 1929 přesídlil do Nového Bohumína. Zde se úspěšně věnoval organizování matematických olympiád v kraji. Působil i v Jednotě českých matematiků. Podílel se na vytvoření učebnic do fyziky. Věnoval se hře šachu. V roce 1938 opustil Bohumín a působil v učitelském ústavu v Ostravě. Po druhé světové válce připravoval znovuotevření gymnázia v Bohumíně a stal se jeho ředitelem. Ředitelem dlouho nevydržel, jelikož odmítl vstup do komunistické strany, ale stále zde působil jako učitel. V roce 1954 byl opět požádán, aby nastoupil do funkce ředitele, nyní bez podmínky vstupu do strany. Do penze odešel v roce 1966, ale stále se snažil vypomáhat. Zemřel náhle na infarkt v roce 1989.

Poslední osobnost, kterou zmíním je Ondřej Bednarčík. Narodil se v roce 1929 v Dětmovicích. Mezi lety 1943 až 1945 byl nasazen ve válcovnách v Bohumíně. Po druhé světové válce nastoupil na gymnázium, kde úspěšně odmaturoval. Po škole pracoval ve farním kostele na varhany. V Praze poté složil zkoušku z hudby a pohybového umění. V letech 1953 -

11 Dějiny panství a města Bohumína a okolí

1961 byl zaměstnán v Lidové škole umění v Bohumíně. Učitelem se stal poté, co v Olomouci na univerzitě získal kvalifikaci. Následně učil na pedagogické fakultě v Ostravě hudební výchovu. V roce 1975 mu byl udělen titul kandidáta věd a umění. Následně získal funkci vedoucího katedry hudební výchovy v Ostravě.¹² (obrázek 3-5)

4.6 Vliv vývoje školství na společnost v Bohumíně

Školství má významný vliv na společnost a obyvatele z několika důvodů.

Zvýšená gramotnost, díky školství se zvyšuje úroveň gramotnosti ve společnosti. Vzdělaní lidé mají schopnost číst, psát a porozumět různým textům a informacím. Gramotnost je klíčová pro osobní rozvoj, zapojení do společnosti a získávání pracovních příležitostí.

Rozvoj lidského kapitálu hraje zásadní roli. Vzdělaní jedinci představují lidský kapitál společnosti. Získané vědomosti, dovednosti a schopnosti prostřednictvím vzdělání přispívají k ekonomickému růstu a inovacím ve společnosti. Lidé s vzděláním mají vyšší pravděpodobnost nalézt kvalifikovanou práci a dosáhnout lepších ekonomických výsledků.

Sociální mobilita obyvatelstva, školství může hrát důležitou roli při sociální mobilitě jednotlivců. Díky vzdělání mají lidé možnost zlepšit své socioekonomické postavení a překonat sociální bariéry. Vzdělání poskytuje lidem rovné příležitosti pro osobní růst a rozvoj nezávisle na jejich sociálním původu.

Kulturní a hodnotový přenos ve školství je prostředkem pro přenos kulturních hodnot, tradic a normativů ve společnosti. Školy vytvářejí prostředí, ve kterém se učí respektovat a rozumět různým kulturám, posilují demokratické hodnoty a přispívají k formování občanského povědomí.

Sociální integrace v školní instituci, školy jsou místem setkávání a interakce různých jedinců a skupin. Vzdělávání přispívá k sociální integraci a soudržnosti ve společnosti tím, že umožňuje lidem poznávat a porozumět odlišným pohledům, zkušenostem a kulturním identitám.

V neposlední řadě osobní rozvoj. Školství nejen poskytuje znalosti a dovednosti, ale také podporuje osobní rozvoj jednotlivců. Studenti mají příležitost rozvíjet své schopnosti, objevovat své zájmy a talent a získávat sebevědomí a sebeúctu.

¹² Bohumín: Osobnosti [online]. 1998 Dostupné z: <https://www.mesto-bohumin.cz/cz/o-meste/mesto-bohumin/osobnosti/>

4.7 Ekonomický faktor ve vývoji školství

Ekonomika hraje ve vývoji školství v Bohumíně důležitý faktor, který ovlivňuje podmínky, dostupnost a kvalitu vzdělání. Zde je uvedeno několik hlavních aspektů ekonomického kontextu ve vývoji školství v Bohumíně.

Dostatečné finanční prostředky jsou klíčové pro zajištění kvalitního školství. Ekonomická situace města Bohumín a finanční prostředky, které jsou vyčleněny na školství, mají vliv na dostupnost moderního vybavení, knihovny, laboratoře, technologie a dalších vzdělávacích nástrojů.

Město Bohumín může čerpat dotace a finanční prostředky z různých zdrojů, jako jsou státní fondy, evropské fondy či grantové programy. Tyto finanční prostředky mohou být využity na modernizaci školních budov, infrastruktury a zlepšení vzdělávacích programů.

Spolupráce s podniky a soukromým sektorem může přinášet finanční podporu, granty a sponzorské dary pro školy v Bohumíně. Tyto zdroje mohou být využity pro rozšíření nabídky vzdělávacích programů, podporu vědeckého výzkumu, sportovních aktivit a kulturních akcí.

Hospodářský rozvoj města Bohumín a jeho okolí může mít dopad na vzdělávací systém. Růst průmyslu, podnikání a zaměstnanosti v regionu může ovlivnit školství tím, že zvyšuje poptávku po vzdělaných pracovnících a otevírá nové možnosti spolupráce mezi školami a podniky.

Ekonomický faktor může ovlivnit i zaměstnanost učitelů v Bohumíně. V případě omezených finančních prostředků mohou být školy nuceny šetřit na platových nákladech, což může mít dopad na konkurenceschopnost při náboru a udržování kvalifikovaných učitelů.

Místní průmysl a podniky mohou mít zájem o spolupráci se školami v Bohumíně, což může vést k vytváření stáží, odborné přípravy a programů zaměřených na praktické dovednosti potřebné pro zaměstnání v daném průmyslovém odvětví.

Vzhledem k proměnlivé povaze ekonomického kontextu je důležité, aby město Bohumín a školské instituce udržovaly vzdělávací systém aktuální a přizpůsobený potřebám ekonomiky a společnosti, aby tak poskytovaly žákům nejlepší příležitosti pro jejich budoucí kariéru a úspěch.

5 ŠKOLSTVÍ V BOHUMÍNĚ PO ROCE 1989

V Bohumíně se nachází řada vzdělávacích institucí, které slouží studentům všech věkových kategorií. Patří mezi ně základní školy, střední školy, odborná učiliště. Mezi základní školy v Bohumíně patří například Masarykova základní škola, Základní škola Edvarda Beneše nebo Základní škola Bezručova. Tyto školy poskytují vzdělání žákům od první do deváté třídy a nabízejí širokou škálu studijních i mimoškolních programů.

Pro studenty usilující o středoškolské vzdělání je v Bohumíně určeno gymnázium a několik odborných škol. Gymnázium Františka Živného je prestižní střední školou, která klade důraz na vynikající studijní výsledky a klasické jazyky. Střední odborná škola Bohumín poskytuje odborné vzdělání v oborech, jako je strojírenství, kovovýroba a stavebnictví.

Kromě základních a středních škol se v blízkosti Bohumína nacházejí také vysoké školy, například Slezská univerzita v Opavě. Tato univerzita nabízí řadu bakalářských a magisterských programů v oborech, jako je právo, ekonomie a společenské vědy.

Celkově je vzdělávací systém v Bohumíně rozmanitý a poskytuje studentům řadu možností, jak dosáhnout svých studijních a profesních cílů. Město má dlouhou tradici v oceňování vzdělání a investování do rozvoje svých škol a vzdělávacích programů, což zajišťuje studentům přístup ke kvalitnímu vzdělání a odborné přípravě.

5.1 Odborné školy v Bohumíně

Bohumín, město v Moravskoslezském kraji, má dlouhou historii odborného školství. Tento typ vzdělávání je zaměřen na to, aby žáci získali praktické dovednosti a znalosti potřebné pro výkon povolání v konkrétních oborech nebo profesích.

Jednou z nejstarších institucí odborného vzdělávání v Bohumíně je Střední odborná škola Bohumín, která byla založena v roce 1905. Škola zpočátku nabízela obory strojírenství, obrábění kovů a elektrotechnika. Postupem času škola rozšířila své učební plány o další obory, jako je stavebnictví, instalatérství a autoopravárenství.

Kromě technické školy se v Bohumíně nachází několik dalších odborných škol, včetně obchodní akademie. Tyto školy poskytují vzdělání v oborech, jako je obchodní management, sociální práce, a připravují studenty na povolání v různých odvětvích.

Odborné vzdělávání v Bohumíně je vysoce ceněno místními zaměstnavateli, kteří často vyhledávají absolventy těchto institucí pro zaměstnání. Mnohé odborné školy ve městě navazují partnerství s místními podniky, které studentům poskytují možnosti stáží, učňovské přípravy a dalších typů učení na pracovišti.

V posledních letech se v České republice klade stále větší důraz na odborné vzdělávání, protože politici si uvědomují důležitost přípravy studentů na požadavky moderního trhu práce. V důsledku toho se odbornému vzdělávání v Bohumíně a dalších částech země dostalo navýšení finančních prostředků a podpory, která studentům zajistí přístup ke kvalitní odborné přípravě a vzdělávání, jež je připraví na úspěšnou kariéru.

5.2 Gymnázium

Gymnázium v Bohumíně je známé svými vysokými studijními nároky a přísnými učebními osnovami. Škola nabízí širokou škálu kurzů a programů, které pokrývají různé předměty, včetně matematiky, přírodních věd, společenských věd, jazyků a umění.

Jedním z klíčových rysů Gymnázia Františka Živného Bohumín je důraz na mimoškolní aktivity. Škola nabízí širokou škálu mimoškolních programů, které studentům umožňují objevovat jejich zájmy a rozvíjet jejich schopnosti i mimo vyučování. Mezi tyto programy patří sportovní aktivity a soutěže, hudební sbor, dramatické kroužky a iniciativy zaměřené na práci pro veřejnost.

Pedagogický sbor Gymnázia Bohumín je vysoce kvalifikovaný a snaží se poskytovat studentům náročné a podnětné vzdělávací prostředí. Učitelé školy jsou odborníky ve svých oborech a používají různé výukové metody a strategie, aby studenty zaujali a pomohli jim dosáhnout jejich studijních cílů.

Kromě akademických a mimoškolních programů má Gymnázium Bohumín také silný smysl pro komunitu. Škola podporuje studenty v tom, aby byli aktivními členy školní komunity a účastnili se akcí a aktivit, které podporují školního ducha a hrdost. Škola má také silnou síť absolventů, která studentům poskytuje cenné kontakty a příležitosti k profesnímu rozvoji.

Bohumínské gymnázium je vysoce respektovanou vzdělávací institucí, která poskytuje studentům komplexní vzdělání a širokou škálu příležitostí k osobnímu a akademickému růstu. Díky svému závazku k vynikajícímu studiu, mimoškolním aktivitám a zapojení do komunity je škola ideální volbou pro studenty, kteří hledají náročnou a obohacující středoškolskou zkušenost (obrázek 6).

5.3 Základní školy

V Bohumíně se nachází mnoho škol, které poskytují základní vzdělávání. V této části jsou popsány nejznámější základní školy a jak jejich pracoviště fungují.

5.3.1 Masarykova základní škola

Škola je veřejnou institucí, která poskytuje vzdělání dětem od první do deváté třídy. Nachází se zde prostorný kampus s moderním vybavením, které zahrnuje dobře vybavenou knihovnu, vědecké laboratoře, počítačové učebny a sportovní zařízení. Součástí školy je také jídelna, kde se podávají výživná jídla pro studenty i učitele. Učitelé Masarykovy základní školy jsou vysoce kvalifikovaní a zkušení. Využívají inovativní metody výuky a vytvářejí pro své žáky podnětné prostředí. Nabízí také mimoškolní aktivity, jako jsou sport, hudba a umění, které obohacují vzdělávací zkušenosti žáků. Škola klade velký důraz na výuku jazyků, studenti se kromě mateřského českého jazyka učí také angličtinu, němčinu a ruštinu. Ke škole je ještě přidružené vzdálené pracoviště ve Starém Bohumíně, kde se poskytuje vzdělání pouze od první do čtvrté třídy. V obou školských zařízeních se nachází knihovny, které sdružují mládež v celém Bohumíně. Na Masarykově škole studuje okolo pěti set studentů (obrázek 7).

5.3.2 Základní škola Bohumín na tř. Dr. E. Beneše

Ve škole se nachází moderní vybavení včetně fyzikálních a chemických laboratoře. Nabízí také multimediální učebnu, která slouží pro plánované akce školy. Funguje zde blízká kooperace s Unií rodičů, kteří se podílí na každodenních organizačních plánech školy. Konkrétně v této škole existuje také Školská rada, a to od roku 2006 a vydává školní časopis. Taky venkovní aktivity a kroužky je nutné zmínit, kroužek Všeuměl, zdravotnický kroužek atd. (obrázek 8).

5.3.2 Tabulka počtu žáků na základních školách studujících v Bohumíně za rok 2022

Nachází se zde ještě mnoho dalších základních škol, na které nesmíme zapomenout, jako Základní škola Bezručova, Základní škola Záblatí, Základní škola Benešova, Základní škola ČSA, Základní škola Skřečůň, Základní škola Pudlov. (viz tabulka níže)

Název školy	Počet tříd	Počet žáku celkem	Prvnáčci	Devátáci
ZŠ Bezručova	5	86	19	0
ZŠ Záblatí	2	39	7	0
ZŠ Benešova	9	202	25	20
ZŠ Masarykova	23	517	58	65
ZŠ Starý Bohumín	2	40	11	0
ZŠ Skřečůň	11	214	33	24
ZŠ Pudlov	8	84	14	5
ZŠ ČSA	22	438	50	53

Základní školy Bohumín 2022

V Bohumíně se dále nachází čtyři speciální třídy, které navštěvuje třicet žáků. Celkem je tedy žáků studujících v Bohumíně 1650. ¹³

¹³ Bohumín: Základní školy Bohumín (Současné školství v Bohumíně). Dostupné z: https://www.mesto-bohumin.cz/cz/o-meste/skolstvi/25280-soucasne-skolstvi-v-bohumine.html?fbclid=IwAR32lf65PF15lvRwdLMT5yahjAaI89XLRBHj5_lvzKWCzJ-mtZ4J1pGdVeQ

6 JAZYKOVÁ STRUKTURA VZDĚLÁVÁNÍ DO ROKU 1989

Vývoj jazykového vzdělávání ve školách byl dlouhý a složitý proces, který se značně lišil v závislosti na historickém, kulturním a politickém kontextu jednotlivých regionů a zemí.

V případě Bohumína a širšího regionu Slezska byla historie jazykového vzdělávání utvářena složitou historií politických a kulturních vlivů v regionu. V 19. a na počátku 20. století byl region rozdělen mezi rakouské a pruské císařství, která měla odlišnou jazykovou politiku a vzdělávací systémy. Důležitým faktorem bylo také složení obyvatelstva. Většinové zastoupení zde měla německy a polsky mluvící část populace, česky mluvící národnost zde byla v menšině.

V období rakousko-uherské nadvlády byla němčina hlavním vyučovacím jazykem na školách v regionu, což odráželo tehdejší dominanci monarchie. Po rozdělení regionu po první světové válce však polské a české úřady prováděly odlišnou jazykovou politiku, přičemž polské úřady prosazovaly používání polštiny ve školství a dalších oblastech.

Po druhé světové válce, po nastolení komunistické vlády v Československu, se ruština stala povinným předmětem na školách v celé zemi, včetně Bohumína. Po pádu komunistického režimu v roce 1989 se však jazyková politika země opět změnila a začal se klást důraz na výuku angličtiny a dalších cizích jazyků ve školách.

6.1 Jazyková struktura od roku 1989

Dnes zůstává čeština hlavním vyučovacím jazykem na většině škol v Bohumíně i širším regionu, ale žáci mají možnost učit se i další jazyky, včetně angličtiny, němčiny a někdy i polštiny. Historie jazykového vzdělávání v regionu odráží složité a vyvíjející se kulturní a politické vlivy, které v průběhu času formovaly vzdělávací systém regionu.

Na Gymnáziu Františka Živného, které je nejprestižnější střední školou v Bohumíně, je angličtina povinným předmětem pro všechny studenty. Škola nabízí také volitelné předměty v němčině a španělštině a jazykové imerzní programy, které studentům umožňují studovat v zahraničí a zdokonalovat se v jazyce.

Na základním stupni některé školy v Bohumíně nabízejí výuku jazyků jako součást svých osnov, jiné mohou nabízet mimoškolní jazykové programy nebo jazykové kroužky. Vzdělávání jazyků je důležitou součástí vzdělávacího systému v Bohumíně a studenti mají možnost učit se a procvičovat různé jazyky po celou dobu školní docházky. Na školách se můžeme setkat také s výukou cizího jazyka s rodilým mluvčím.

7 ZAJÍMAVOSTI Z MĚSTA BOHUMÍN

Jednou z nejzajímavějších věcí na Bohumíně je jeho poloha. Město leží na hranici mezi Českou republikou a Polskem a je rozděleno řekou Odrou. To má za následek jedinečnou kulturní směs, kdy se v architektuře, jídle a tradicích města objevují jak české, tak polské vlivy. Návštěvníci Bohumína mohou tuto směs poznat na vlastní kůži při prohlídce ulic města, které jsou lemovány krásnými budovami, v nichž se odráží jak český, tak polský styl.

Město bylo založeno čirou náhodou. Původně díky vzniku nádraží se město rozpínalo v části města Šunychl, což bylo nejméně vhodné místo pro budování hlavního centra. Bylo to místo uprostřed bažin a lesů, bažiny tehdy velice nepříjemňovaly výstavbu a bylo nutné tyto oblasti vysoušet, týkalo se to většiny města. Například u zdejšího gymnázia bylo potřebné základy betonovat vícekrát, jelikož se propadaly.

Ve znaku má město Bohumín ozubené kolo umístěné uprostřed na obrácené vidlici, což má znázorňovat polohu průmyslového města na trojici železničních tratí. (obrázek 9)

V rámci historie Bohumína není mnoho tragédií, které by poznamenaly město. Velká tragédie, která na mnoho let narušila vývoj města je povodeň, která začala 7.7.1997. Nepřestávající deště tehdy rozvodnily řeku Odru, až se Bohumín během několika málo hodin ocitl na vodě. Povodeň zničila jak mnoho osobního majetku občanů, tak veřejných prostranství, cesty, chodníky, mosty. Došlo také na evakuaci nejvíce postižených oblastí jako je Starý Bohumín, Pudlov, Vrbice. Mé rodiče tehdy ještě s ročním bratrem evakovali hasiče přímo z hlavního vchodu, voda byla totiž tak vysoko, že náš metr a půl vysoký plot nebyl vidět (viz obrázek č.10). Z otcova vyprávění vím, že mnoho lidí již tušilo, že se řeka Odra vylije a své osobní automobily tak přesouvali do centra, jelikož si mysleli, že tam voda už nedosáhne. Na oficiálních Bohumínských video záběrech z povodní je možné vidět, jak se vlastníci těchto aut mýlili stejně jako můj otec (obrázek 11).

ZÁVĚR

Vývoj školství v Bohumíně byl ovlivněn řadou faktorů, včetně sociálních, ekonomických a politických změn. Střetávaly se zde tři různé jazykové národy, kdy každý chtěl prosazovat svůj vlastní školní systém, a to velkou měrou ovlivnilo vztahy v populaci. Ke sjednocení výuky v českém jazyce došlo až po druhé světové válce. Dnes je ve městě rozmanitá nabídka škol a vzdělávacích institucí, které uspokojují potřeby žáků na všech úrovních, kromě vysokých škol, které se nachází v pohodlné dojezdové vzdálenosti.

Jedním z nejpozoruhodnějších vývojových trendů posledních let je růst odborného školství v Bohumíně. Kromě odborných škol je v Bohumíně také několik základních a středních škol, které nabízejí širokou škálu akademických programů. Mnohé z těchto škol nabízejí také mimoškolní aktivity a mimoškolní programy, které studentům poskytují příležitost objevovat své zájmy a rozvíjet svůj talent.

Dalším pozoruhodným trendem ve vývoji škol v Bohumíně je rostoucí důraz na technologie a digitální vzdělávání. Mnoho škol ve městě investovalo do nových technologií, jako jsou interaktivní tabule, tablety a e-learningové platformy, aby žákům zlepšily zážitek z učení. To pomohlo vytvořit dynamičtější a poutavější vzdělávací prostředí, které připravuje studenty na výzvy digitálního věku.

Celkově se vývoj škol v Bohumíně vyznačuje snahou o inovace, kvalitu a excelenci. Školy ve městě se přizpůsobily měnícím se potřebám studentů ve společnosti a zůstaly v čele rozvoje vzdělávání v regionu. Vzhledem k tomu, že Bohumín nadále roste a vyvíjí se, budou jeho školy hrát důležitou roli při utváření budoucnosti vzdělávání v regionu i mimo něj.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

Literatura:

ČEPELÁK, B., GROBELNÝ, A. *Bohumín: Studie a materiály k dějinám a výstavbě města.* Ostrava: Profil, 1976. 589 s

SOMR, Miroslav a kol.: *Dějiny školství a pedagogiky.* Praha 1987.

TEISTER, F., VESELÝ, Z. *Od Bogumu k Bohumínu: Historický průvodce městem.* Havířov: Info press, s. r. o., 2006. 260 s. ISBN 80-903746-0-3.

JAROŠ, Karel – JOB, Jan: *Rozvoj československého školství v číslech.* Praha 1961.

KUNSTOVÁ, Nikola. *Proměny českoskalického školství na počátku 20. století (1900 - 1921) [online].* 2020-11-27T05:35:07Z. Dostupné z: <https://dspace.tul.cz/handle/15240/158234>. Diplomová práce.

BANASINSKÝ, Vít. *Lidov ýchovná činnost a české menšinové školství Slezské Matice osvěty lidové v česko-těšínském okrese ve 20. letech 20. století.* 2009. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav českých dějin. Vedoucí práce Čechurová, Jana.

ADAMUS, Alois. *Jazyková otázka ve školství na Těšínsku, Moravská Ostrava 1930.*

KŮSOVÁ, P. (2013). *Školství v době I. Československé republiky.*

FAIMONOVÁ, Abby: *Dějiny školství rakouského, Po roce 1848, díl II. Kutná Hora 1908-09.*

SOMR, Miroslav a kol.: *Dějiny školství a pedagogiky.* Praha 1987.

Comenius, J. A., Beranová, M., & Ryba, B. (1970). *Jan Amos Komenský. The School of Infancy: An Essay on the Education of Youth, during their First Six Years (London, 1633), 15-16.*

Prameny:

Státní okresní archiv Karviná, Kronika české obecné školy ve Starém Bohumíně za léta 1920-38, inv. č. 619.

Státní okresní archiv Karviná, Kronika II. české státní školy obecné v Novém Bohumíně – Šunychlu, 1922-1955, inv. č. 621

Státní okresní archiv Karviná, Kronika školy 1921-1937 – reálné gymnázium v Bohumíně, inv. č. 345.

Státní okresní archiv Karviná, Kronika II. české státní školy obecné v Novém Bohumíně – Šunychlu, 1922-1955, inv. č. 621.

Státní okresní archiv Karviná, Kronika III. obecné školy s československým jazykem vyučovacím v Novém Bohumíně, inv. č. 407

Státní okresní archiv Karviná, Školní kronika v Novém Bohumíně 1937-51, inv. č. 31.

Internetové zdroje:

LEDVOŇ, Josef. Mzsb: historie školy [online]. 2008. Dostupné z: <https://www.mzsb.cz/zakladni-skola/charakteristika/historie/>

Bohumín: Osobnosti [online]. 1998. Dostupné z: <https://www.mesto-bohumin.cz/cz/o-meste/mesto-bohumin/osobnosti/>

Bohumín: Město Bohumín [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.mesto-bohumin.cz/cz/o-meste/mesto-bohumin/>

Zpráva o vývoji českého regionálního školství po roce 1989. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. [Online] 2009. Dostupné z: https://www.msmt.cz/file/8254_1_1/.

Zsbezrucova: Historie školy na Bezručově ulici [online]. Dostupné z: <https://www.zsbezrucova.cz/zakladni-skola/historie/>

PŘÍLOHY

Seznam:

Obrázek 1: Vznik železnice (*Webová kronika železniční stanice Bohumín: Historie vzniku železniční stanice Bohumín*, 2023. In: *Wikipedie [online]*. [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://kronikazelstanicebohumin.estranky.cz/img/picture/1/zamecek.jpg>)

Obrázek 2: Kostel sv. Panny Marie ve Starém Bohumíně (*Denik.cz: Nejstarší kulturní památkou Bohumína je kostel ve staré části města [online]*, 2023. In: . [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: *Denik.cz: Nejstarší kulturní památkou Bohumína je kostel ve staré části města [online]*, 2023. In: . [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: https://g.denik.cz/72/55/4-120523-bohumin-historie-kostel-panny-marie_denik-630-16x9.jpg)

Obrázek 3-5: foto Franz Dostal, Josef Blokscha, František Živný (*Bohumín: Osobnosti [online]*, 2023. In: . [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.mesto-bohumin.cz/cz/o-meste/mesto-bohumin/osobnosti/>)

Obrázek 6: Foto z drona Gymnázium současnost (*Drone photo of a grammar school of Bohumín*, 2022. In: *Wikipedie [online]*. [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c6/GF%C5%BD_Bohum%C3%ADn_-_dron.jpg)

Obrázek 7: Masarykova základní škola a Mateřská škola Bohumín. In: *Portál ČŠI [online]*. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://portal.csicr.cz/A03/120bc21478c54487a03e696b65959cd5_Obr%C3%A1zek2.jpg

Obrázek 8: Základní škola a mateřská škola tř. Dr. E. Beneše, 2022. In: *Město Bohumín [online]*. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.mesto-bohumin.cz/data/foto/zakladni-skola-benesova-klub-benik/01.jpg>

Obrázek 9: Znak Bohumína (*Bohumín: Město Bohumín [online]*, 2022. In: . [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: https://www.mesto-bohumin.cz/data/foto_clanek/001036_1.jpg)

Obrázek 10: Pomocné síly při povodních na loďce (*Bohumín: Květnová povodeň napáchala v Bohumíně škody za více než 75 milionů korun [online]*. In: . 2010 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.mesto-bohumin.cz/data/foto_clanek/008779_1.jpg)

Obrázek 11: Zaplavené město Bohumín (*Bohumín: Od katastrofální povodně v Bohumíně uplyne deset let [online]*. In: . 2007 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.mesto-bohumin.cz/data/foto_clanek/002953_1.jpg)

Tabulka 1: Bohumín: Základní školy Bohumín (*Současné školství v Bohumíně [online]*. 2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.mesto-bohumin.cz/cz/o-meste/skolstvi/25280-soucasne-skolstvi-v-bohumine.html?fbclid=IwAR32lf65PF15lvRwdLMT5yahjAaI89XLRBHj5_lvKWCzJ-mtZ4JIpGdVeQ)

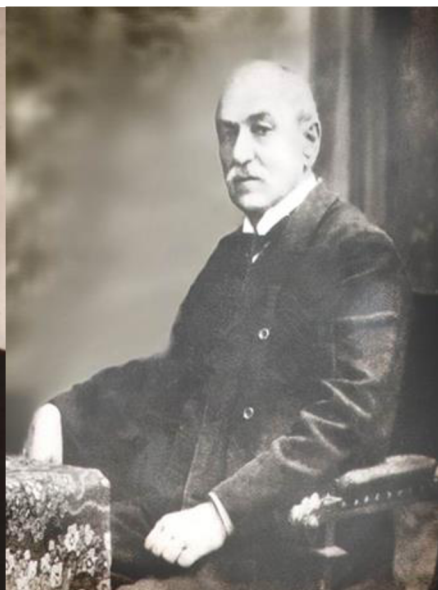
Obrázek 1 Vznik železnice

Obrázek 2 Kostel sv. Panny Marie

Obrázek 5 Josef Blokscha

Obrázek 3 Franz Dostal

Obrázek 4 František Živný

Obrázek 6 Foto z drona Gymnázium současnost

Obrázek 7 Masarykova základní škola a
Mateřská škola Bohumín

Obrázek 8 Základní škola a mateřská škola tř. Dr. E. Beneše

Obrázek 9 Znak Bohumína

Obrázek 10 Pomocné síly při povodních na loďce

Obrázek 11 Zaplavené město Bohumín